

SOLGLÄNTAN

Byggnadsår: 1950-1951

Arkitekt: Bent Jörgen Jörgensen

Bebyggelse: Kedjehus

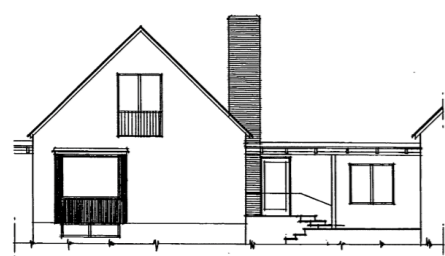
Antal: 8 enplansvillor med källare och inredd vind

Gata: Södra Esplanaden

Kvarter: Brage

Ritningar: Växjö kommunarkiv

Ursprunglig utformning

- **Tak:** Enkupigt rött taktegel, och galvaniserad plåt på mellanbyggnad.
- **Fasad:** Puts i gul kulör på villan och puts i vit kulör på den sammanlänkande mellanbyggnaden
- **Fönster:** Träfönster med tunna karmar, mittpost och fönsterluckor i vit kulör.
- **Ytterdörrar:** Trä, målade i alternerande gult, grönt och blått
- **Grund:** Bottensula av betong, murad med cementbruk

Utmärkande för denna bebyggelse

Materialvalen är tidstypiska för 1950-talet med putsade fasader i ljusa kulörer och detaljer som fönsterluckor och fönster med mittpost.

Det mest utmärkande med denna bebyggelse är kombinationen av material och kulörer samt placeringen av villorna i förhållande till varandra. Den gula putsen tillsammans med de vita fönsterluckorna och det röda taket ger Solgläntan en unik karaktär. Villorna är placerade i framkant på tomten med uteplats i söderläge. Framför varje villa finns en förgårdsmark som ger distans till gatan och ger dig som fastighetsägare möjlighet att sätta din personliga prägel genom exempelvis grönska eller plattsättning ut mot gaturummet. På baksidan finns en större trädgård att tillgå.

De danska arkitekterna

Under 1940- och 1950-talen kom fyra danska arkitekter till Växjö. De hade alla tagit examen vid akademien i Köpenhamn och sökte arbete i Sverige. Arkitekterna vid namn Bent Jörgen Jörgensen, Mogens Barsøe, Ib Wibroe och Jörgen Egmoser har alla haft stor inverkan på Växjö arkitekturhistoria. Trots att de ofta arbetade enskilt är de fyra arkitekternas arbeten av samma karaktär.

Förhållningssätt vid förändring av din villa

Villorna i ditt bostadsområde är unika. För att värna om den ursprungliga karaktären är det viktigt att du som är fastighetsägare lär känna din villa innan du gör ändringar. De rekommendationer som ges för området Solgläntan, baserat på inventeringen och byggnadsvärderingen lyder enligt följande:

Områdesförening

För att bevara områdets enhetliga uttryck kan ni fastighetsägare skapa en gemensam områdesförening - en förening där ni tillsammans ansvarar för arkitektur och karaktär i området och gör upp riktlinjer för ändringar av villorna. Dit kan du vända dig för tips och råd om kulör, material och tillvägagångssätt vid ändringar.

Kulör

Välj din fasadkulör med varsamhet då kulörerna påverkar varandra och närliggande omgivning. Val av samma nyans skapar harmoni och bevarar villornas enhetlighet. Är du osäker på vilken kulör du ska använda och om du behöver söka bygglov, kontakta gärna Växjö kommun för vidare information.

Fasadändring

Bevara den putsade fasaden vid fasadförändring. Att byta till tegel eller träpanel är inte att rekommendera utan värna gärna om områdets enhetliga karaktär.

Husform

Vid om- eller tillbyggnad, gör förändringar främst mot baksidan och var varsam vid förändringar på framsidan. Använd kulör och material i linje med det ursprungliga och följ den befintliga arkitekturen.

Tak

Vid byte av taket på din villa, välj enkupigt taktegel i röd kulör. Om kulörerna är likartade bevaras villornas samhörighet.

Fönster

Fönstren är byggda i klassisk 1950-talsstil i enkla och raka former. Se över originalfönstren och bevara dem i den mån det är möjligt. Om fönsterbyte ändå är nödvändigt, välj fönster efter befintlig kulör och byggstil, det vill säga i trä med tunna karmar. Spröjs liksom dörrar med mycket dekorativa detaljer gör att villan ger ett gulligt intryck som inte går i linje med arkitekturstilen.

Plank och staket

Tänk på att höga och täta plank eller staket kan medföra att villorna känns avskärade från varandra och gatan. Glesare plank och staket eller buskage är att föredra. Lägre staket och buskage kan även bidra till en känsla av god grannsamja och gemenskap.

Kulturvärden

En enskild byggnad eller en hel miljö kan ha ett kulturvärde om det anses värdefullt ur kulturhistoriska, estetiska och sociala perspektiv. Det innefattar då bland annat tekniska, historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden (Boverket- Plan- och bygglagen - Kunskaps-banken).

Arkitekturhistoriskt värde

Villorna i Solgläntan har tidstypiska detaljer med putsad fasad och fönsterluckor.

Arkitektoniskt värde

Bebyggelsen är enhetlig och området är grupphus-bebyggt.

Hur området upplevs

Villorna i området upplevs som välbevarade då många av de boende har behållit ursprunglig form ut mot gatan. Det är fler som har valt att göra förändringar i form av om- och tillbyggnader mot andra sidor.

Sammanfattning

- Värna om grupphusbebyggelsen som helhet
- Bevara husformen ut mot gatan
- Behåll fönsterluckorna
- Bevara den putsade fasaden
- Behåll den röda kulören på taket
- Välj träfönster med tunna karmar, utan spröjs och foder
- Undvik att bygga höga plank eller staket ut mot gatan

Lagar och regler som berör ändring av fastigheten

I Sverige har vi lagar och regler för hur vi får hantera vår fastighet. Vid förändring av din fastighet behöver du i många fall ansöka om bygglov. Bygglov söker du hos Växjö kommun där handläggare hjälper dig med ansökan och svarar på dina frågor.

PBL (Plan- och bygglagen)

Kap. 2

§ 3 Planläggning enligt denna lag ska med hänsyn till natur- och kulturvärden, miljö- och klimataspekter samt mellankommunala och regionala förhållanden främja

1. en ändamålsenlig struktur och en estetiskt tilltalande utformning av bebyggelse, grönområden och kommunikationsleder,
5. bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet.

§ 6 Vid planläggning, i ärenden om bygglov och vid åtgärder avseende byggnader som inte kräver lov enligt denna lag ska bebyggelse och byggnadsverk utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till

1. stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetsverkan
7. möjligheter för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga att använda området, och
8. behovet av framtida förändringar och kompletteringar

Ändringar och tillägg i bebyggelsen ska göras varsamt så att befintliga karaktärsdrag respekteras och tillvaratas.

Kap. 8

§ 1 En byggnad ska

1. vara lämplig för sitt ändamål,
2. ha en god form-, färg- och materialverkan, och
3. vara tillgänglig och användbar för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga

Förbud mot förvanskning

§ 13 En byggnad som är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt får inte förvanskas. Första stycket ska tillämpas också på

1. anläggningar som är bygglovspliktiga enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 7 §
2. tomter i de avseenden som omfattas av skyddsbestämmelser i en detaljplan eller i områdesbestämmelser
3. allmänna platser, och
4. bebyggelseområden

Varsamhetskrav

§ 14 Ett byggnadsverk ska hållas i vårdat skick och underhållas så att dess utformning och de tekniska egenskaper som avses i 4 § i huvudsak bevaras. Underhållet ska anpassas till omgivningens karaktär och byggnadsverkets värde från his-

torisk, kulturhistorisk, miljömässig och konstnärlig synpunkt. Om byggnadsverket är särskilt värdefullt från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt, ska det underhållas så att de särskilda värdena bevaras.

§ 17 Ändring av en byggnad och flyttning av en byggnad ska utföras varsamt så att man tar hänsyn till byggnadens karaktärsdrag och tar till vara byggnadens tekniska, historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden (Plan- och bygglagen 2010).

Sveriges miljömål

I Sverige har vi ett antal miljömål som beskriver tanken med den svenska miljön och vad miljöarbetet ska leda till. Målen är fastställda av Sveriges regering. Miljömål 15 handlar om god bebyggd miljö och lyder enligt följande:

"Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas." (www.miljomal.se)

TIPS

Om du vill läsa mer finns hänvisningar nedan:

De danska arkitekterna

"När danskarna kom till byn" av Samuel Palmblad och Thomas Lissing

Kulturvärden

- www.lovligt.se
- www.varsamt.org
- byggnadsvard.se

Lagar och regler som berör

- Plan- och Bygglagen (PBL 2010:900)
- Plan- och Byggförordningen (PBF 2011:338)

Bygglov

- www.boverket.se eller
- kontakta bygglovsavdelningen på Växjö Kommun för rådgivning

Sveriges miljömål

www.miljomal.se

Texter och bilder är framtagna av Stadsbyggnadskontoret i Växjö kommun om inget annat anges.

Tryckår: 2019

www.vaxjo.se

STADSBYGGNADSKONTORET
Västra Esplanaden 18 • Box 1222 351 12 Växjö
E-post: info@vaxjo.se • tel: 0470-410 00

SOLGLÄNTAN

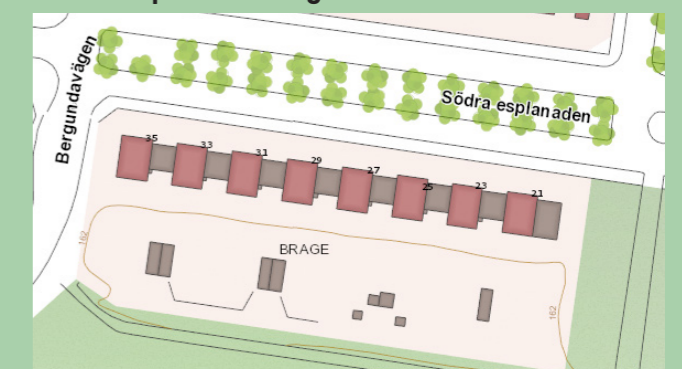

Tips och rekommendationer till dig som berörs av villorna i området Solgläntan.

Målet med denna skrift är att det i framtiden i Växjö kommun ska finnas grupphusområden av stor attraktion, kvalitet vad gäller arkitektur och därmed ett ökat värde. Stadsbyggnadskontoret på Växjö kommun har gjort en utvärdering av grupphusområden i Växjö och vill dela med sig av resultatet.

Med skriften vill Växjö kommun skapa bättre förståelse för Solgläntans unika karaktär. Ytterligare syften är att få bättre faktaunderlag vid kommunikation med fastighetsägare och vid bedömning för bygglovshandläggare. Skriften kan också användas som underlag vid byggnadsnämndens bedömningar inför bygglovsprövning. Slutligen är meningen att ge fastighetsägare en djupare kunskap, inspirera och skapa bättre förståelse för möjligheterna att bygga om eller till den egna villan.

Situationsplan över Solgläntan

©Lantmäteriet, Geodatasamverkan.
©Stadsbyggnadskontoret, Växjö kommun.

Tillbakablick på området

Stadsdelen Söder i Växjö var fram till år 1865 i Domprostgårdens ägor. År 1872 beslöt Kungliga Majestät att ge Växjö stad tillåtelse för ansökan att erhålla en del av Domprostgårdens ägor för uppförande av "sunda och jämförelsevis billiga boningsplatser", så år 1875 tillgavs Växjö stad delar av Domprostgården. Söder blev år 1877 förenat och en del av Växjö stad. 1874 lades en stadsplan för Söder. Den begränsades i norr av Södra Järnvägs-gatan, i söder av Blekingegatan, i väster av Wennerbergs-gatan och i öster av Växjösjön. Vid denna tid var Söders gator och kvarter uppkallade efter dåtidens nationalromantiska anda, mytologiska figurer, gamla kungar och betydande personer (Knutsson 2012). En stor del av Söders bebyggelse är uppförd mellan 1900-1950-tal, medan bebyggelsen av nya bostäder nästan upphörde under 1970- och 1980-tal. En stor del av den befintliga äldre bebyggelsen genomgick dock en förändring i form av större renovering och tilläggsisolering där många villor fick ett helt nytt uttryck (Holmér 1982).

